

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки П'ЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. "Свобода": BErgen 4-0897 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ШАХТЯРІ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК УЧЕТВЕРТЕ

Пітсбург, 1 грудня (Передає по радіо в 6 годині ранку). — Шахтарі м'якого вугілля, не дивлячись ніяких вказівок від голови майнерської юнії, Джана Л. Луїса, почали виходити на страйк негайно після півночі з середи на четвер, коли скінчилася їхня зміна. Майнери, які мали перебрати працю по півночі, не явилися в деяких шахтах до роботи. Комісія політики майнерської юнії, зібрана в Нью-Йорку на нарадах, не виявила свого рішення й тому треба передбачувати, що всі шахти м'якого вугілля застануть роботу і 400,000 робітників знову опиняться без заробітків.

Це вже 75-тий день в біжучому році, в якому шахтарі м'якого вугілля не працюють внаслідок страйку. Теперішній страйк це тільки відносна страйку з-перед трьох тижнів. По-передньому разом шахтарі застрайкували 52 дні, а разом з двома давнішими цюгорічними хвилями страйками майнери втратили уже 160 днів праці. Давніші страйки були викликані одні в березні, другий в вересні б. р. Поголовно, як подають знавці майнерських відносин, кожен зі страйкуючих робітників утратив \$1,200 в незароблених платнях. Луїс не виявив досі, які умови поставив він до власників копалин для закінчення нового контракту й тому не можна знати, яка є природна оцінка в цій справі. Одно певно звісно, що страйк вуглекопів у теперішньому часі наносить багато шкоди не тільки самим робітникам, але й цілій країні.

З місцевості Кіт Вест, на Флориді, де президент перебуває тепер на відпочинку, звідомлюють, що президент через свого секретаря безупинно є в сполучі з ексекутивним бюро у Вашингтоні, щоб мати точні інформації й про страйк. Це вказувало б, що уряд не легковажить справи і може оприлюднити кожної хвилини своє становище до відновлення страйку. Представники майнерської юнії твердять, що під час перебування в страйку продукція вугілля досягла 14,000,000 тон тижнево, коли звичайно добувають тільки 12,000,000 тон утижнень. Красне Товариство Вугілля звідомляє, що теперішні припаси м'якого вугілля вистачать тридцять до тридцяти п'яти мільйонів тон, отже ще нема критичного положення в продукції.

ВІДКРИЛИ ФАБРИКУ ДОКТОРАТІВ.

Нью-Йорк. — Сейтова влада рішила заборонити далі існування приватної школи позачинного навчання, яка за ціну 1-75 доларів висилала по всіх стейтах, як теж до Мексики й Порто-Ріко дипломи докторату прав або теології. Школа називає себе "Колегією Християнської Теології" і має приміщення при 104 вулиці. Директор школи, чотирикратний доктор і провідник Вільям де Джіуз, побирав донедавна допомогу з міського департаменту добродійності для прожитку.

ПРОДАЮТЬ УРАН ДЛЯ ПРИВАТНОГО ВЖИТКУ

За оповісткою ньюйорського бюро Операції Комісії Атомової Енергії, урановий метал буде продаваний для приватних дослідчих цілей по ціні \$50 за фунт. На закупно-тре-

АТОМОВА БОМБА ДЛЯ ОБОРОНИ АЛЯСКИ

Вашингтон, 30 листопада. — Генерал Дж. Мотон Колінс, начальник штабу армії, виявив, що збройні сили погодилися вже на плани для "достаточної" безпеки Аляски, яка є найближчою американською територією, що притикає до Росії.

Під час пресової конференції він заявив, що армія поважно створює можливість вжитку атомових бомб, як тактичної зброї проти ворожих сухопутних сил.

Він ще виявив таке: Команданти армії у всіх околицях Злучених Держав дістали точні накази, які будуть виповнені якості на випадок нападу. Америка не має наміру відбудувати японську армію.

Зменшають залогу Алевті.

Команда повітряних сил виявила, що внаслідок недостатку фондів, вона відтгає персонал з шости інсталяцій, побудованих на Алевтських островах для вжитку американських літаків. Ці побудови мало причиняються до оборони, тому їх передано іншим федеральним агенціям.

12 ДЕРЖАВ ПІДТРИМУЮТЬ АМЕРИКУ В ЇЇ ПРОТЕСТІ В СПРАВІ ВОРДА

Вашингтон, 30 листопада. — Дванадцять країн, які мають своїх дипломатичних представників у комуністичній частині Китаю, приєдналися до протесту Злучених Держав у справі поведінки китайського комуністичного уряду супроти американського генерального консула, Ангуса Ворда, арештованого комуністами в Мукдені. Вісім інших країн висловили симпатію для Америки, однак заявили, що вони не мають дипломатичних представників у Китаю. Португалія заявила, що не зробить нічого, хоч є прихильна становищу З.Д. Советська Росія не відповіла на запит З.Д. з 21 листопада, а теж і її сателіти зайняли таке саме становище. Країни, які відверто станули на боці Америки, це такі: Австралія, Австрія, Бельгія, Египет, Франція, Італія, Голандія, Індія, Норвегія, Швеція, Великобританія й Філіппіни.

ФРАНЦІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ВИЗНАННЯ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ.

Париж, 1 грудня. — Парламентарний комітет закордонних справ погодився вчора "в принципі" на визнання комуністичного режиму в Китаю, ставляючи деякі передумови.

РОЗПУСК 30,000 ВОЯКІВ З АРМІЇ.

Вашингтон. — Від 1 грудня почнеться розпуск 30,000 воєнків, яких забрано до армії на підставі закону про обов'язковий побір з 1948 р. Це ті воєнки, які пішли перші до армії у листопаді 1948 р. Секретар армії, Гордон Грей, пояснює розпуск тим, що теперішній стан армії вносить 656,000 воєнків, а військовий бюджет на 1951 р. передбачує утримання тільки для 630,000 людей. Між 30,000 відпущених воєнків є 6,000 добровольців, що мали служити 21 місяців. Однак, хто хоче остатися при армії для виступлення повних 21 місяців, таких залишає далі в службі.

На фото: загальний вид на делегатів американсько-українських громад і організацій на Четвертому Конгресі Американських Українців, що відбувся в днях 5 і 6-го листопада 1949, в готелі Статлер у Вашингтоні.

"В КРАЇНІ ВОЛІ"

ПІДРУЧНИК ДЛЯ НОВИХ
ІМІГРАНТІВ, ВИДАНИЙ
У. Н. СОЮЗОМ.

Накладом Українського Народного Союзу тількино появилася брошура "В Країні Волі", подумана як підручник для нових іммігрантів та приготувана Редакцією "Свободи" на підставі офіційних матеріалів. Брошура, видана на гарному папері, має 32 сторінки та, крім привіту і деяких спеціальних інформацій, такі розділи: В новому світі; ЗУАД Комітет; Між своїми; Злучені Держави Америки; Американська громада; Щоденне життя в Америці (гроші, пошта, телефон, американські міри ваги і довжини, в крамниці, харчі, кошта прожитку, ваша відповідальність); Американські свята; Американська система (уряд, людина, сім'я, ваша праця); Найголовніші законні зобов'язання для нових іммігрантів (зголошення до імміграційних властей, зголошення до Комісії Переміщення Осіб, реєстрація і вишкіл до військової служби, податки); та "Як стати громадянином Злучених Держав". Призначення брошури зазначене в Привіті, в якому м. і. говориться: "Вже понад пів сторіччя Український Народний Союз допомагає американським українцям включитися в творчий американський прогрес, щоб в той спосіб допомогти теж Україні. В цьому він бажає допомогти теж новим українським іммігрантам і з цєю метою видає цю книжечку".

БРИТАНІЯ ВІДЗНАЧИЛА 75-ТІ УРОДИНИ ЧОРЧИЛА

Лондон, 1 грудня. Ціла Британія віддала вчора велику пошану одному зі своїх найбільших державних мужів, Вінстоні Чорчелю, з нагоди 75-ти річчя його народження. В Палаті Громад урядові побажання склав Чорчелю, голові консервативної опозиції, лейбуристський прем'єр, Клеменс Атті, стверджуючи, що поза партійними протиріччями є далеко більші речі, які еднають всіх британців.

30. ГРУДНЯ КОНЦЕРТ БАНДУ- РИСТІВ У НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк, 1 грудня. В п'ятницю, дня 30-го грудня, Капеля Українських Бандуристів ім. Т. Шевченка, під мистецьким провідом Григорія Китаєвого, дасть свій перший концерт в Нью-Йорку. Капеля виступить в репрезентативній залі цієї світової

театральній імпрезі. Виступ Бандуристів в Нью-Йорку та голося суворой ньюйорської критики матимуть велике значення для дальшої праці та успіхів Канелі. В міжчасі, як уже повідомлено, Капеля відбуває своє перше більше турне по містах Злучених Держав і Канади. 11-го грудня Капеля виступить в Бюфало, а 16 і 17 грудня дасть два концерти в Монтералі. В Торонто Капеля вже виступала раніше, але на загальне домагання публіки виступити щераз 8-го грудня.

ПОЛІТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

На фото: загальний вид на делегатів американсько-українських громад і організацій на Четвертому Конгресі Американських Українців, що відбувся в днях 5 і 6-го листопада 1949, в готелі Статлер у Вашингтоні.

СОВЕТСЬКА ЗАГРОЗА ДЛЯ МИРУ ЗНОВУ ПРЕДМЕТОМ ДЕБАТ В О.Н.

Лейк Сокес, 1 грудня. — Советська загроза для світового миру, виявлена в останньому резолюцією Комінформу зі закликом до "пролетаріатів всіх країн", щоб вони допомогли полати збунтований проти Москви югославський комуністичний уряд маршала Тіта, була

ВЕЛИКА СУДОВО-ПОЛІТИЧНА НА МАСКАРАДА В КОМУНІСТИЧНИЙ БОЛГАРІЇ.

Софія, 1 грудня. — Вся преса в комуністичній Болгарії напружувала вчора довге обвинувачення проти "визначеного" недоволю з комуністичної партії і уряду довголітнього комуністичного провідника і бувшого заступника прем'єра в першому комуністичному уряді Болгарії, Трайча Костова. Його обвинувачується в "змові" з маршалом Тітом та американськими і британськими агентами для повалення теперішнього, приязного до Москви комуністичного режиму Болгарії, щоб злучити ту країну з Югославією. Головним обвинуваченням проти Костова і його десятиох співвинувачених видивляється, мовляв вони змовилися, щоб збити прем'єра Димитрова, який в міжчасі сам вмер деє біля Москви. Обвинувачення, в своїх цілях і аргументації, є майже ідентичне з тим, що його недавно видивлялося проти поміщеного вже Лашла Райка в Мадриді.

ОБОРОНА ПРОТИ СОВЕТСЬКОГО НАПАДУ ПРЕДМЕТОМ НАРАД МІНІСТРІВ В ПАРИЖІ.

Париж, 1 грудня. — Сьогодні тут починається конференція міністрів оборони країн Атлантичного Пакту, при чому головним предметом нарад будуть можливість й потреби оборони Західної Європи перед можливим нападом з боку Советського Союзу. В поінформованих колах звертається увагу, що всі європейські країни обстоюють необхідність встановити оборонну лінію на ріці Лабі в Німеччині, отже на теперішньому східно-західному кордоні. Справа виключення Німеччини в цілу оборонну систему без небезпеки відновлення німецького милітаризму, є черговим важливим предметом нарад на конференції.

ЮГОСЛАВІЯ СУДИТЬ СОВЕТСЬКИХ ШПИГУНІВ.

Сараєво, 1 грудня. — Сьогодні вранці тут перед Народним Трибуналом почався судовий процес проти 12 російських білогвардійців, обвинувачених в шпигунстві на користь Советського Союзу та у ворожих проти Югославії актах. обвинувачені є старими російськими емігрантами в Югославії, але після закінчення другої світової війни вони знову всі прийняли советське громадянство і пішли на службу більшовикам. З акту обвинувачення виходить, що обвинувачені виконували свою шпигунську роботу при допомозі російського православного священника, що був зв'язковим між цими шпигунами і советською шпигунською централею в советській амбасаді в Београді. Процесові віддається велику увагу в міжнародних колах.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ЗНОВУ ПРОВІРЮЮТЬ СВОЇ СИЛИ В СТРАЙКУ.

Рим, 1 грудня. — Опанована комуністами Італійська Конфедерація Праці проголосила на сьогодні 24-годинний генеральний страйк, на знак протесту проти вбивства трьох сільсько-господарських робітників в сутичці з поліцією два дні тому. Страйку не піддержують вільні професійні спілки і його вважається тільки черговим бажанням комуністів перевірити свої сили та вплив в Італії.

ЧУНГІНГ В КОМУНІСТИЧНИХ РУКАХ.

Гонг Конг, 1 грудня. — Чунг Кінг, провізорична столиця національного уряду Китаю, був зайнятий вчора комуністичними військами. Перед приходом комуністів, місто було евакуоване. Чунг Кай-шек та уряд встановили собі нову головну квартиру в місті Ченгту. Це протягом року вже четверта столиця національного уряду.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
На три місяці	\$1.00	Three months	\$1.00
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Бок 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОПИ

Уже не раз доводилося і нам згадувати про „Європейський Рух“, змагаючись до „нової Європи“, побудованої на демократичних і федералістичних принципах. Про таку Європу мріяли різні люди вже давно, але ще ніколи ця проблема не була такою актуальною, як є вона нею сьогодні, коли Кремль взявся здійснювати ідею однієї Європи, як вступу до одного світу, підлеглого московській диктатурі.

На нашу думку, якщо не підходити до справи вільної й об'єднаної Європи, треба завжди думати про цілість Європи. Тим самим треба одночасно думати і про звільнення великої частини Європи, яка є під московською владою. Поневолені нації матимуть тільки по визволенні можливість сказати своє слово і есентуально приступити до федерації європейських демократичних країн. Тому й рятівники Американської західних демократій вважаємо далі тільки тимчасовим ліком, який вправді сприяє поширенню кремлівської зарази на цілий європейський організм, але ніколи не принесе уздоровлення Європі, ні не стане її справжнім рятунком.

Європу та демократію в Європі можна врятувати тільки знищення Кремля як джерела тоталітаризму, терору, гнєту і неволі. Якщо рятуються тепер західно-європейські країни з такою ціллю і програмою, то з цього рятунку може вийти щось путнього. Як проєктуючи об'єднання Європи мається на думці теж і визволені з-під большевицько-московського ярма країни, то такі федеративні думки заслуговують на увагу і попертя. Але досі про такі речі ясно не говорено. Що правда говорили про це ясно представники поневолені Москвою народів, але не було чути нічого виразного з боку представників великих демократичних потуг. Коли, наприклад, мати на увазі Англію, де тепер при владі Партия Праці, від якої можна було б сподіватися цілком ліберального підходу до нової Європи, то виглядає, що цей уряд властиво не має ще досі виробленої думки щодо цього, як треба віднести до цієї справи, а саме, чи в тій об'єднаній Європі має бути теж і Англія як частина Європи, чи має вона далі держати себе на боці. Тому саме Вінстон Черчилль, великий пропагатор об'єднаної й сфедерованої Європи, заявив тому кілька днів на зборах Європейського Руху, якого він є почесним президентом, що справа приналежності Британії до об'єднаної Європи повинна бути обговорена на найближчій конференції міністрів закордонних справ Британського Кабінету, а яка має незабаром відбутися. Тому теж соціаліст Пол Спаак, б. бельгійський прем'єр, апелював до своїх товаришів-соціалістів у британському кабінеті, щоб Англія таки ввійшла в Європу і перебрала на себе навіть провід в її об'єднанні, що буде багато краще, ніж мала б цю справу переводити Росія, чи навіть віднослена Німеччина.

Черчилль добре зробив, що звернув увагу присутніх на зборах Європейського Руху на те, що буде зовнішньою Європою, як одного дня скінчиться американська допомога, бо комуністична пропаганда спекулює на страху на нуді. Плани нової Європи, підкреслив Черчилль, треба будувати на припущенні, що до об'єднаної Європи приступлять і ті нації, що тепер „стогнуть у тоталітарній ямї“. Це теж добра пригадка і на часі. Так і станеться, і то цілком певно, але треба спершу подбати, щоб допомогти тим народам скинути ярмо.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

3)

ВІІ. ЗВІТ ГОЛОВИ У.К.КОМІТЕТУ, СТЕПАНА ШУМЕЙКА

Після вибору президії Конгресу і поодиноких комісій, приступлено до чергової точки програми, звітів членів Екзекутивної У.К.Комітету. Звіти започаткував голова Комітету, Степан Шумейко, подаючи загальний перегляд праці Конгресового Комітету за час від 1946 до 1949 року. Його звіт:

Перший Конгрес Американських Українців відбувся в травні 1940 р., в цій самій столиці місті та під кличем: „мобілізація всіх сил Америки для власної оборони, для оборони демократичних свобод, народів та для визволення України“. У.К.Комітет на цій Конгресі заявив за повну підтримку воєнних зусиль Америки і американсько-українське громадянство мало в цій справі поважні конкретні досягнення. Протягом своєї майже десятилітньої чинності, У.К.Комітет завжди стояв на позиціях інтересів Америки та України.

Справа визволення України була і є одним з основних завдань У.К.Комітету, як американської організації. Акцію в цій справі вів У.К.Комітет двома способами: Підтримкою української визвольної боротьби та систематичним інформуванням про неї: а) американських урядових чинників і б) міжнародний політичний світ. В обох випадках У.К.Комітет руководився засадою, що без об'єднання Самостійної та Соборної Української Держави, не буде тривалого миру в Європі. Ці шляхетні зусилля У.К.Комітету не завжди знаходили потрібне розуміння на компетентних місцях, особливо під час і безпосередньо по другій світовій війні. Головною перешкодою була участь СССР у війні як союзника англо-американського блоку. Цей непри-

Припізнана програма щодо Китаю

Арештування китайськими комуністами американського генерального консула в Мукдені, Ангуса Ворда й його штабу, викликало в Америці загальне негодування. Безрадним став навіть уряд. Президент Труман назвав підчас пресової конференції становище комуністів великою зневагою, а департамент стейту віднісся потім до 30 держав світу з проханням, щоб вони звільнили комуністів до звільнення американського дипломатичного представника з арешту.

Старим дипломатам закипала в жилках кров. Вони пригадують собі часи, коли то супроти дипломатів цивілізований світ відносився з найбільшою ввічливістю, коли за самі обидливі слова в розмові з представником якоїсь держави можна було викидати з'явлення дипломатичних взаємин, а в послідовності й ворожих кроків супроти країни, яка порушила традицію священну дипломатичну чистоту. Тепер усе це пішло в непахучий, а на місце ввічливих слів прийшли кпини й погрози, а то й варварські чинки.

Сама Америка винувата, що китайські комуністи можуть так зухвало поводитися, очевидно на приказ Москви. Винуватий тут той самий Філіпп Джесуп, що тепер як американський представник в політичній комісії Об'єднаних Держав зголосив програму в китайській справі. Джесуп не домагається нічого іншого, а тільки збереження незалежності китайської республіки і політики „відкритих дверей“.

Він навіть не грозить карам китайським комуністам, бо сам був свідком, як „порушували“ з китайськими „соціалістами“, себто комуністами, що тепер при владі. Тепер він уже домагається: 1. пошанування політичної незалежності Китаю на підставі засад чарту Об'єднаних Держав; 2. пошанування прав китайського народу до свободного вибору уряду і втримування політичних установ; 3. пошанування існуючих договорів, які існують між Китаєм і іншими країнами; 4. здержання усяких кроків, які мали б на меті творити так звані „сфери впливів“ для чужих країн або творити в Китаю режимі під контролем чужинних держав з метою здобути собі спеціальні права чи привілеї.

Таку програму пропонує Америка в часі, коли китайські комуністи набрали сили і прямо глузують собі з американських нот і таких програм, як отся.

Перед тижнем китайський

делегат зголосив в політичній комісії О. Д. обвинувачення, звернене проти Сотеїв за те, що вони вмішуються в справу Китаю, підтримують творення комуністичного режиму та дають китайським комуністам зброю й військовий виряд. Обвинувачення передано комісії для студії. Коли американський делегат зголосив свою програму, китайський делегат, д-р Тінг-фу Ф. Тсінг, висловив своє здивування з приводу такої поведінки Америки. Один з членів китайської делегації сказав, що „навіть і Совети можуть голосувати за американську програму“. Це значить, що китайські делегати надіялися або повної підтримки свого внеску, зброю Америки, або окремого силь-

Микола Чубатий.

Як Семен Стефаник зрусифікував свого великого батька

В Советах, країні кількох десятків народів, відомих мовою та культурою, існує тільки один „Союз Советських Письменників“. В Україні, Білорусі, Вірменії, Грузії чи по інших „союзних республіках“ існують тільки філії того самого Союзу Советських Письменників. Тим Політбюро, дійсний потентат советської тюрми народів, хоче зазначити, що немає бути літератур поодиноких народів, а має бути тільки одна, советська література, що в розуміє мови означає — російська література.

У цьому переходовому стані толерується те мови поодиноких народів, складових частин советської імперії, але поволи вже й тепер вводиться російську мову як другу мову навіть в літературу. Тому в Україні, побіч органу української філії Союзу Советських Письменників під назвою „Радянська Україна“, виходить також зовсім рівноправний орган тої ж установи в російській мові „Советская Украина“, Художественный Альманах, Орган Союза Советских Писателей Украины.

Остання книжка того органу видана в літі 1949, прибула тепер до Америки та принесла сенсаційну статтю в російській мові, підписану Семеном Стефаником, нещасним сином великого батька Василя Стефаника, письменника мужицької долі, під заголовком: „Из Воспоминаний Об Отце“. Редакція того органу для обросій-

ного становища Америки в китайській справі для оборони перед далішим комуністичним наїздом, що його підтримує Росія. Та як довго політикою супроти Китаю будуть керувати такі як Джесуп, нічого подібного не буде.

Замітна була теж поведінка інших членів політичної комісії. Після зголошення американської програми ніхто не забрав голосу і тому комісія покінчила засідання. Після засідання пішли приватні розмови на тему подій у Китаю, а китайський делегат навіть почули закид, що їх обвинувачення є на два роки спізнє, бо натаврування Росії в теперішньому часі не принесе бажаного успіху. Організація Об'єднаних Держав, як говорилось, мусить глядіти на справу реально, а світ мусить рахуватися з доконаним фактом і приготуватися до признання комуністичного китайського уряду впродовж шости місяців.

Щення України представляє читачам Семена Стефаника, як велику шишку в советському царстві, як „Депутата до Верховного Совета СССР“, себто як члена всесоюзного советського парламенту.

Стаття Семена Стефаника про свого батька сенсаційна, бо представляє покійного Василя Стефаника як стовідсоткового репрезентанта советського українства, як москвофіла, залюбленого в російський народ та в його культуру. Читачи статтю Семена Стефаника не знають, чи сміються з того, що там написано, чи плачуть, бо написано цілком неправдоподібно та дуже далеко від дійсного Василя Стефаника, якого ми знали, як знали його багато живих, що українців, що з ним стрічалися. Читачи оцю писанину бідного сина великого письменника мимоволі приходять на думку сцену з Франкового Лиса Микити. Коли Лис Микита найшовся вже зі стричком на шні під гілякою, на якій мав повиснути, як одинокий рятунку із тої халепи, задував він камінь кинуть і на свого батька честь.

Мабуть в положенні Лиса Микити найшовся теж Семен Стефаник. Рятую себе саркастичними словами — „воспоминаниями об отце“. Ми, старше покоління, що знали Василя Стефаника, можемо ті „воспоминания“ читати дійсно з таким наставленням як Лиса Микита. Тому для розривки та науки наведу виїмки із тих

„воспоминаний“ як ілюстрацію, в якій страшний моральний пресій жити мусить в підсоветській Україні український інтелігент, якщо він приневолений писати аж такі напів гумористичні „воспоминания“. Ось вони:

Василь Стефаник, пише його син Семен, „як людина та письменник найшов високе признання в „советском народе“... „не тільки одна творчість Шевченка впливала на розвій його письменницького таланту. Великий вплив мала на нього російська класична література. Велика російська література помагає йому творити свої власні твори. „Припадає устам“, пише дослідов Семен Стефаник про свого батька, „к житотворящей струе великой русской культуры, он смело глядел вперед, вера в торжество народа“. „Із далеко пізніших висказів Василя Стефаника видно, що Глеб Успенський впливав на формування його світогляду як письменника на народ, на його життя, на його потреби“. Де і коли висказав Василь Стефаник такі погляди, Семен не подає.

А далі читаємо в Семенових „воспоминаниях“ таке: „В. Стефаник читав та запам'ятовував творами Пушкіна, Лермонтова, Толстого. Він завзято вивчував та зі зацікавленням читав все, що написав Максим Горький. От кілька фактів, що говорять про окремішню любов В. Стефаника „к русскому народу, к русской культуре“.

„В році 1916, коли мені було 12 літ“, пише Семен, „батько подарував мені в день моїх уродин вибраний твір Лермонтова. Якщо я знаю й читаю по російськи оригінали російської літератури, то в першу чергу маю це завдячувати дарункові від батька. Багато наступних днів В. Стефаник слухав як я читаю Лермонтова. Слухаючи поправляв мене... „Завдяки батькові я прочитав в молодості всього Пушкіна, Рилєва, „Війну і Мир“ Толстого, твори Максима Горького. Батько уважно слухав мої переповідання прочитаних книг і обяснив мені, як значення для нього мають „писатели великого русского народа, от которого нас отделяли граничные столбы“.

Стефаник старався про приїзд на галицьку землю автентичних поступових інтелігентів - демократів: Бєлінських, Лисарєвих, Добролюбових, Чернишевських... Прекрасно знав та пристрасно любив Нєнісенітніця — „воспоминаниями об отце“. Ми, старше покоління, що знали Василя Стефаника, можемо ті „воспоминания“ читати дійсно з таким наставленням як Лиса Микита. Тому для розривки та науки наведу виїмки із тих

Після ревеляцій Стефаникового сина Семена маємо такий

образ Василя Стефаника, який більше подобає на образ передвоєнних москвофільських ватажків Дудикевича, Бендасюка, Глушківця, ніж на Василя Стефаника, якого душою і серцем був український чорнозем, зрощений потом і кров'ю українського мужика, найкращого оборонця української землі.

А всеж таки варто ще знати, чому то Василь Стефаник, по фантазійним представленням його сина Семена, мав так дуже любити ту російську літературу та російську культуру. І про це він говорить, бо ж його „воспоминания“ мусять бути логічно обосновані.

Ось де причини тої містичної прямо любови Стефаника до літератури та культури гогольового ворога українського народу, до росіян. „Більше зацікавлення“, пише Семен депутат, „В. Стефаника російською літературою було викликано тим, що — по його словам — ця література була літературою „протесту“, зверненою проти самодержавия, що угнітало російський й український нарід. Саме ця передова російська література підтримувала Стефаника в його боротьбі проти експлуататорів галицьких селян“.

Ось вже й знаємо джерело натхнення автора „Синьої Книжечки“, автора новел „Сини“ та інших. Зробила це мабуть Пушкінова „Поєма про Маса“, в якій він народний масу вважає мало не за худобу та нею гордиться. Це Пушкін-натхнув Василя Стефаника так пристрасно полюбити українського селянина.

В „воспоминаниях“ Семена Стефаника про батька Василя вже доволі виписане життя та творчість великого українського письменника, ворога московського панування над Україною. Та під кінець він ще описує для своїх хоронителів з МВД останні хвилини батька: „Постільна книжка, пише він, „яку читав В. Стефаник перед смертю була „Жизнь Клима Самгина“... Коли я приїхав до Русова кілька годин по смерті, я на столі в голові Стефаника найшов оцю книжку великого російського писателя“. Та це не все. Стефаник не тільки любив пристрасно „великий“ російський нарід та його літературу, він також пристрасно любив большевиків.

„Добре пригадую собі“, пише товариш депутат, „як в 1920 році Стефаник зі зворушенням ждав на прихід червоної армії... Він жив і працював в отруйній атмосфері руйнування українського буржуазного націоналізму, що здавна являвся знаряддям в руках імперіалістичних сил. Читаючи це, що писали в своїх газетах і журналах українські націоналісти, Стефаник „денерувався до глибини душі“. Він не раз говорив, що українські націоналісти роблять Юдину роботу, що копають пропасть між українським та російським народами; їм це не вдається. Не можна виховувати покоління на брехні“. Оце мали би бути слова В. Стефаника. „О русском народе, пише син Семен, все знают, как о мушкетёрах, прогрессивном, творческом народе, способном к государственному „мишленю“. Оце мало би бути політичне Вірую великого українця Василя Стефаника в фальшивий спогад сина. Тому теж ясно закінчення, що „Василь Стефаник, по словам Семена, хотів тільки і мріяв тільки жити в Советському Союзу. Але що його син Семен діждався того щастя.

Навели ми більші виїмки із „воспоминаний“ Семена Стефаника не на це, щоб на нього каменем кидати. Далеко ні! Навпаки, ми милосердно над тим страшим „положенням української інтелігентної людини, що на рідній землі

(Продовження на стор. 4-тій)

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Дурделла.

МАРА КОМУНІЗМУ

ОСНОВНИК І Б. РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ
У. П. ВІСНИКІВ ПРО КОМУНІЗМ

ЧАСТИНА ДРУГА.

14)

18. Роль іміграції.

Українська іміграція мусить відіграти свою роль у тому величезному змагу поміж двома силами: Фатальною для цивілізації диктатурою та поступовою демократією, що зберігає й розвиває ідеї свободи.

Мільйон українських імігрантів може віддати колосальні послуги як в справі України, так і загальній справі цивілізації. До цього потрібні деякі передумови. Ось вони: 1. Треба глядіти передусім вперед, а не назад, в майбутнє, а не в минуле. Справді, минуле (історія), є поважним учителем життя, але це минуле мусить бути розглянене об'єктивним, безпристрасним зором, у зв'язку з силами, діючими в минулому, а не з точки зору теперішніх програм. Теперішню надуху тактику і стратегію мусить означувати в першу чергу не те, що було в минулому, а те, що стоїть перед нами в майбутньому. Минуле й теперішнє мусить бути підпорядковане майбутньому. Тоді наша ударна сила зростає. Всі маємо одну головну мету перед собою: боротьба проти комуністичної диктатури за самостійну Україну. Під цим гаслом ми повинні йти одним кроком. Всякі спірні питання минулого й теперішнього — яких ані не можна, ані не треба усувати — відходять на другий план.

2. Деякі несуттєві, справді хлоп'ячі, а то й дитячі спори, мусять бути усунені. Сюди належать такі спори: а) поміж старою й новою еміграцією; б) поміж східно-українською та західно-українською еміграцією; в) на ґрунті релігійного; г) поміж молодими й старими; г) поміж „революційними” й „неревольюційними”. Ограниччуйте тільки на зазначенні найбільш маркантних ризиків тих спорів.

а) Під старою іміграцією розуміємо тих, що поселилися за океаном перед обома світовими війнами. Серед нової, що прибуває до Америки тепер, загніздився погляд, що стара еміграція менш вартісна, бо вона надто засимільована. Факт асиміляції (американізації та канадизації) існує не тільки в українців, але й в усіх інших національностях. Без того факту не було б Америки, не було б американського народу. Годі нам уважати за від'ємне те, що для американців є конче та суттєве. Це не та сама асиміляція, що спольщення чи змосовщення, що вдаряє в саме існування нашого народу. Перша, навпаки, як показує дійсність, допомагає нам здобути прихильників нашої справи серед американського та канадського народів.

б) Було б злочином відмовляти революційних заслуг тим особам, групам чи партіям, що їх мають. Але коли приходять до спору поміж двома або більше претендентами до

нятися треба в Америці й Канаді на активну стару еміграцію (це очевидно не включає якоїсь штучно підсичуваної асиміляції). Визначні інтелектуальні сили нової еміграції спільно зі старою, що стоїть твердо на виробуваних позиціях демократії та здобула велику практику по тій лінії, можуть доказати чудеса в питанні здобуття могутніх союзників.

б) Частина галицької нової еміграції з недовір'ям та презирством глядіть на східну еміграцію (зі Советської України). Деякі галичани мають себе за патріотів вищого сорту. Це погляд фальшивий та шкідливий для загальної справи, а в першу чергу для самих галичан. Не треба забувати, що Могіла, «Скоророда», Котляревський, Шевченко, Костомарів, Антонович, Грушевський та інші наші зірки, (як також Донцов та Липинський), є зі сходу. Базар та Крути також на сході. В роках після першої світової війни Схід поніс мільйонові жертви в боротьбі проти комуністичної диктатури. Одним словом, нашім галичанам треба бути дещо скромнішими. Нема що дерти носа, а це й дуже незручно. Східньо-українською еміграцією, що є представниками самого нашого пня, треба дуже дорожити. Очі нас усіх звернені до Києва, нехай же нам зір не хмариться, коли глядіть на емігрантів киян, подільчан, харків'ян.

в) Релігійні спори роблять багато пакости. Кожна релігія є дорогим скарбом для віруючого, і з цим треба числитися. Вузькоглядне, фанатичне, нетолерантне відношення членів одної церкви до другої це більш роз'єднує та послаблює удар проти головного ворога — комунізму.

г) Це не цілком засипана прірва між „молодими” й „старими” серед нової еміграції. Могутні нації свідомі того, що фізична сила, енергія, запал молоді мусять йти рука в руку зі зрілою думкою, багатим досвідом старших. А ми дозволяємо собі на людському розділі поміж одними і другими. Швець поза трицяткою літпий від молоденького шевського челядника, а в політиці, в громадянському житті чомусь мало б бути навпаки. Очевидно, так не є. Бачимо, що молодь і старші знаходяться по обох боках барикади. Молодечий вік не забезпечує перед духовою „склерозою”.

Батьки, що в першу чергу відповідають за такий стан речей, мусять залишити роль попелентачів своїх діточок, та перебрати назад властиву їм роль навчителів і дорадників нового покоління, що йде їм на зміну.

г) Було б злочином відмовляти революційних заслуг тим особам, групам чи партіям, що їх мають. Але коли приходять до спору поміж двома або більше претендентами до

першості в революційних заслугах, то тоді краще віддати вирішення цього спору комусь третьому, об'єктивному, скажім, наступному поколінню. Коли той перешкоджає марширувати одним рядом проти найбільшого ворога тепер, то він нереальний, нерозумний, шкідливий. Миром теперішньої вартості одиниці чи групи, миром того, є він „труп” чи „живий”, є його теперішнє становище. Якщо він маршує в рядах борців проти комуністичної диктатури — чи ряди збройні чи інші — то він живий, а не труп. Треба оживляти, а не передчасно легким почерком пера відписувати як страту.

Ось так позбувшись баласту — хлоп'ячих та дитячих спорів — наша мільйонна еміграція зможе виконати своє головне завдання: здобути Україну союзників та причинитись до розбиття комуністичної диктатури.

Мільйонна українська еміграція може поставити пропаганду словом, письмом (у чужих мовах) та ділом на такий височині та в такій силі, що це заглушить як шалену агітацію Москви та її п'ятих колон, так і голоси російських та польських емігрантських імперіалістів.

19. Загальні висновки.

Боротьба проти комуністичної диктатури — це головна проблема наших днів. Питання вже стоїть на вістрі мечі: або — або.

Комунізм, як грізна психічна хвороба, черпає свої сили там, де слабші сторони нашого життя, нашої цивілізації.

Опираючись на фальшиві засади, що головним мотором поступовання людини є економічні, цесбо шлункові інтереси, комунізм грає на тих інтересах, використовує невдоволення мас, розбуджує його та підсилює, виставляючи, як принаду, свій „рай”.

Організуючи та мобілізуючи невідмерлі ще, чи відродженні кровожадні інстинкти низьких характерів та інтелектів, комуністи впроваджують диктатуру, що нищить до тла все добро, досі людством здобуте.

До своєї розпорядимості має комунізм мільйонові армії, що ждуть тільки на відповідний момент, щоб розлитись по Європі, по світі.

Боротьба проти комунізму мусить вестись двома лініями: фронтовою атакою проти агітаторів комуністичної диктатури в західному світі, ставляючи їх поза законом, з широким розпорядком.

До своєї розпорядимості має комунізм мільйонові армії, що ждуть тільки на відповідний момент, щоб розлитись по Європі, по світі.

Боротьба проти комунізму мусить вестись двома лініями: фронтовою атакою проти агітаторів комуністичної диктатури в західному світі, ставляючи їх поза законом, з широким розпорядком.

(Докінчення зі стор. 2-го)

приневолено писати такі фантазійні упідлюючі спомини, каменем кидати на добру честь великого батька, хвалити найлютішого окупанта української землі аж до таких меж, що вже опинюється на грані зради рідного народу. Спомини Семена Стефанюка це страшний образ моральної та духової неволі, що зависла над нашою батьківською землею. Особи в цій системі це тільки жертви, що поставлені перед вибором: згинуть марно в підземеллях МВД чи в азійських таборах невольничої праці, або жити серед упідлення. Годі кидати каменем на автора „вспоминаний”, коли ми, в додатку, навіть не знаємо, чи їх дійсно зложив Семен, син Стефанюка, чи може який літературний спіробітник при львівській секретній поліції, а депутатів Семенові Стефанюкові казав тільки підписатися. Це тільки образ, для теперішніх та для майбутніх поколінь, — що яскраво малює, як червоні москалі знушачують над святощами українського народу.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВІНДЗОР, ОНТ.

Український Оперовий
Ансамбль.

Салю Українського Національного Дому у Віндзор була свідком бравурного привітання українських оперових співаків під управом Богдана Пюрка, які прибули з Дітройта на наш канадський бік, так по сусідськи — в гості. Цей Ансамбль є під кермою відомого музиканта Богдана Пюрка. Увесь багатий акомпанімент концертної програми був в його сильних та певних руках. Наше бідне віндзорське піанто то греміло, то стогнало, то ридало, то підсочно вибивало гопака, під музичною силою вправних пальців музиканта. Тільки згадати Михайла Ольхового в арії з опери Тарас Бульба „Ой літа орел”. Чи не чули ми з-під рук піаніста могутнього допотопу крил, взнеслого орла? Або арія з опери Кармелюк, яку співав Михайло Мінський „Вскорі окружать мене — і кінць”. Це вишлось у співака з великою грозою часу! Його прекрасний і могутній баритон говорив аж надто про переживання його співацької душі і здається, не вміщався в малій салі Українського Національного Дому.

Лідія Горн співаючи арію з опери Івасик-Телесик, прямо

рокою проти комуністичною пропагандою, з підготовкою до розбиття червоноармійських хвиль; по цій лінії свою роль відіграє активний спротив мас в країнах червоного терору.

Друга лінія атаки проти комунізму — це переведення таких реформ у господарському житті суспільства, які б, через усунення запальних місць, усунули ґрунт з-під комуністичної пропаганди.

Сили комунізму без порівняння слабші. Вони тримаються завдяки безправству, диктаторській самоволі й теророві, закріпачення народів, наложень тисних кайданів на робітників, селян, інтелігентів.

Перемога проти комуністичних сил певна: по їх стороні закон, рівний для всіх, воля народу як джерело того закону, свобода й незалежність націй, свобода й пошанування гідності людини. Під тим знаком переможемо.

Українська мільйонна еміграція, що з'єднується під одним гаслом — боротьба проти комуністичної диктатури за самостійну Україну — залишаючи рівночасно за собою право пропаганди різноманітних групових програм, відіграє велетенську роль в розгрі поміж тими двома силами.

Комунізм наложив жорстокі кайдани на половину Європи й Азії, кув їх для цілого світу. Робітники, селяни, інтелігенти, продуценти й консументи, всі здорові й кріпкі духом та характером, всі, що бачать пекло комуністичної диктатури, мусять єднатися, щоб розбити диктаторські кайдани, рятувати світ перед диким варварством.

Серпень 1949.

Кінець.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим проситься членів відділів 55, 290 і 240 У. Н. Союзу, що недавно вийшли з місцевості, написати до секретарів цих відділів по свої грамоти, заплатити свої вкладки, а тоді дістати переступні листи та з тими листами зголошуватись до відділів в тих місцевостях, де під цю пору перебувають. Наприклад, родина Воляків перебуває в Рачестер, Н. Й., родина Кінал в Дітройті, Міш., родина Сисин в Амбрідж, Па. Згадані родини повинні віднести до секретарів своїх відділів. Адреса секр. від 240 с: Hryhorly Dobush, c/o John M. Shwaninger, Trappe, Md. Адреса секр. від 290 с: Mrs. Michalina Iwanuk, 1606 Hazel Street, Curtis Bay 26, Md. Адреса секр. від 55 с: Mrs. Szandrowski, 1630 Cedox St., Curtis Bay 26, Md. Хто з нових членів бажав би якихось інформацій, хай повідомить мене, а я, об'єднаючи стейт Мерленд, навідаю Вас. Моя адреса: Anthony Malanchuk, 16 Irving St., New Haven, Conn.

А. Маланчук, орг. У. Н. Союзу.

розкидала жемчугами своєю голою. „Ох як радісно мені” і тоді вся публіка раділа з артисткою, а рівночасно відчувалося віртуозну техніку музиканта, який наче на вперейми гнався за словами співака.

Наталія Носенко прямо грає на нервах публіки своїми „Чечотками” — то свічками, то тихесенькими словами. Дрібними словами тріпає наче перепеличка... Кожне з тих співаків має свій характер, якусь окремистість, яка зливається в одно могутнє прекрасне мистецтво нашої і чужої музики.

Ігор Зайферт виступив із знаною нам пісню „Дума про Нічя” Січинського. Широко та довго видержував шановний артист свою блискучу „гору”. Крім драматичних здібностей, ці наші співаки часом розбавляють слухача знаменитими гумористичними піснями і самим Зайферт чи Мінський і „Не взывай” Ольхового з його дівчиною, що не хотіла поїти йому коня. Такими піснями публіка дуже тішиться.

Піастові пісні В. Витвицького до слів Ю. Пясецького і Р. Купчинського, є гарні і мелодійні, а для нас українців дуже побажани, нові та приємні для уха. Чи не можна б їх співати гуртом, усіма співаками?

Велике враження викликає дует Мінського і Ольхового з опери „Запорожець за Дунаєм” в композиції Людкевича. Ми того ще не чули. В голосах співаків бреліла глибока тужлива нота: „Ніколи я так не прагнув жити”. Так, ніколи людина так не прагне жити, як тоді, коли на неї закладають окови.

Не маю на меті писати про кожну точку в програмі, бо ціла програма є зложена з широко закроєних музичних творів. Але в мене, як звичайного громадянина, під впливом співу шановних артистів, почали роїтись різні думки. Ми абсолютно не пригтовані на це, щоб такі цінні таланти оставали між нами. Тим співаками в них полет до вищого, в них сила, творчість. А ми своєю непригтованістю тільки спиняємо їх в артистичній праці. Співак артист хоче творити, він бажав співати усім, усім!

Я не говорю тільки про нашу громаду Віндзор, а говорю про всі громади, бо ніде немає комітету, жадної установи, жадних фондів, які прийшли б з поміччю тим нашим цінним співакам. Оперовий Ансамбль перебуває власними силами. Тому хай мені буде вільно звернутись до цілого українського громадянства Злучених Держав і Канади: Запрошуйте в гості на концерти Український Оперовий Ансамбль і Капелю Бандуристів! Канада й Америка розлогі краї, багато нашого народу і багато місця — стане для всіх. Ми повинні отворити цим артистам шлях до всіх наших громад. Даймо піддержку тим нашим амбасадорам українського мистецтва. Бо українські оперові співаки чи бандуристи, поза те, що

вони артисти — вони є теж люди, які потребують до життя звичайного хліба і даху над головою, як рівнож і людською тепла й громадської прихильності. Вони перейшли хрестну дорогу на скитальщині, вони зруйновані матеріально, їм ворожа рука відібрала все, що тільки могла відібрати, але не заломала в них віри, не знищила в них української душі. Тому даймо їм нагоду творити для нас українське мистецтво, українську високу культуру.

Артистів привітав перед програмою, місцевий співак і любитель української пісні Ілья Косіковський, а в часі перерви промовив про значіння і музичну працю Оперового Ансамблю підписаний.

Богдан Зелений.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Десятиліття Української
Централа.

Український відвідувач Нью-арку мусить бути дуже приємно здивований, коли опиниться в тому місті при Вільямс вулиці ч. 180 і побачить великий будинок, а на ньому напис в англійській мові „Юк-рейніс Центр” — „Українська Централь”. Здивування такого глядача помітно змогутнє, як огляне нутро цього будинку, зокрема театральну залу, що сягає двох поверхів. Насувається тоді думка, чи це не винайняний дім. Однак

„Українська Централь” в Нью-арку мусить бути дуже приємно здивований, коли опиниться в тому місті при Вільямс вулиці ч. 180 і побачить великий будинок, а на ньому напис в англійській мові „Юк-рейніс Центр” — „Українська Централь”. Здивування такого глядача помітно змогутнє, як огляне нутро цього будинку, зокрема театральну залу, що сягає двох поверхів. Насувається тоді думка, чи це не винайняний дім. Однак

арку може похвалитися своїм власним будинком, який приїхав тутешні громадяни дорогою купна в 1939 р., головним завдяки ініціаторів довготривалого представника цієї установи, п. Теодозія Каськова. Саме він завважив ще перед десяти роками, що цей дім, виставлений на продаж, перейшов на власність банку, якому можна сплатувати цілу належність догідними ратами. Тоді п. Касків почав переговори з провідом банку, а одночасно інформував тіснийший, а згодом і ширший комітет українського громадянства в Нью-арку про хід цих нарад. Вкінці устійнено ціну купна цього будинку за винятково невелику суму \$22.500, платну в річних ратах до 1945 р. „Українська Централь” стала ось так власником і одночасно добрим фінансовим підприємством: у партері цього дому влаштовано бару, відремонтовано залу, яку виділила нашій інституції почав піднаймавати приватним особам або різним організаціям на балі й сходинах. Фінансове зіставлення за останнє десятиліття виявляє щорічний позитивний позицій й в загальній сумі вносить ось які приходи \$417.232.44, витрати \$412.178.36, залишається готівкою в касі \$5.054.08.

(Докінчення на стор. 4-тій).

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ КВІНТЕТУ
БАНДУРИСТІВ

під проводом С. ГАНУШЕВСЬКОГО

В ЧЕСТЕР, ПА., В ГАЛІ УКР.-АМЕР. НАРОД. ДОМУ,
ріг 4-ої і Ворд улиць,

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ 1949

в годині 7:30 вечір.

Квінтет Бандуристів в складі: С. Ганушевський — тенор; М. Самосілля — 2-й тенор; Я. Борисюк — баритон; Л. Данилюк — бас.

В програмі 20 пісень Української Народної Армії, історичних, народних і жартівливих.

Запрошується до численної участі Українське Громадянство з Честер, Вільмінгтон, Контсвил. Приходьте відібрати привіт Рідної Землі!

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ
УВАГА!СТАРАННЯМ Т-ВА „СОБОРНА УКРАЇНА”
В НЮ ЙОРКУ

відбудеться:

ЛЕКЦІЯ

проф. І. ПАЛИВОДИ на тему:
„КОНСОЛІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ
СИЛ В АМЕРИЦІ”В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4) 1949
В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОТЕСТАНТСЬКОЇ ЦЕРКВИ,
50 E. 7th Street, New York City.

Початок лекції в год. 2:30 пополудні. — Вступ вільний.

До громадної участі всіх зацікавлених українців м. Нью-Йорку й околиць запрошує: Управління Т-ва „Соборна Україна” в Нью-Йорку.

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКЕ СПІВАЦЬКЕ ТОВАРИСТВО СТЕПУ
НЮ ДЖЕЗІ

— влаштує: —

ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ

під диригентурою Ю. Кіриченка, мол.

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ 1949

В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ,
214 Fulton Street, Elizabeth, N. J.

Початок у год. 8. вечір. Вступ 85 центів.

Програма складається з 14 пісень, які виконає Співацьке Товариство. З дуєти D. Scarry і K. Kowalczyk, сольно М. Кіриченка. Українські танки під проводом О. Авраменківної

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ У НЮ ЙОРКУ

— влаштує: —

В НЕДІЛЮ, 18. ГРУДНЯ 1949

У СТАНІСОН ГАНСКУЛІ при ПЕРШІЙ ЕВНІ,
(між 15. і 16. вул.) в Нью-Йорку

ВЕЧІР

— присвячений —

УКРАЇНСЬКИЙ ПОВСТАНСЬКИЙ АРМІЙ

В програмі візьмуть участь визначні мистецькі сили.

Склад Громадського Комітету і програма будуть подані в чергових оголошеннях.

До численної участі запрошує Громадський Комітет.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

— відбудеться: —

В САЛІ ПР. ЦЕРКВИ, 334 E. 14 ВУЛ. В НЮ ЙОРКУ

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ 1949

в годині 2-тій пополудні

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

промови на тему

ОСТАННІ ПОДІЇ НА ЛЕМКІВЩИНІ

виголосять наочні свідки: Учасниця і Учасник У.П.А.

з рейдувальних частин.

Проситься все Громадянство про численну участь.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3-гої).

ної діяльності „Української Централі“. Отже річницю відзначено концертно і спільною вечерею для членів „Централі“ та запрошених гостей.

В концертній частині виступили хор тов. „Боян“ під орудою заслуженого диригента проф. Т. Каськова, а як солісти насолоджували привабливими своїми голосами п-ні З. Воробець (сопран) і п. Ординський (баритон). Виступи хорів і солістів стояли на високому мистецькому рівні.

Товариські сходини — вечерею відкрив своєю промовою греко-кат. парох о. Волод. Краєвський, звертаючи увагу, яке важливе завдання виконувала й далі так блискуче виконує „Українська Централі“, що доповнює працю Церкви й школи. Опісля передсідник „Централі“ проф. Т. Касків розкрив доволі широ-

ко історію цієї установи, змагався всі труднощі, з якими мали боротися наші перші емігранти на тутешньому терені, тиняючися по чужих, не-привітних, а дуже часто й брудних „галих“, щоби влаштувати якусь власну виставу, баль або пікнік. Промовець висловив наприкінці жаль, що йому мабуть не доведеться дожити лише одного, а саме побачити рідну, вільну Україну. Чергові промовці (п. адвокат В. Кузьма, Г. Брик, М. Шумейко) однозгідно висловлювали свою радість з успіхів праці „Української Централі“ й заохочували молоде покоління йти їхніми слідами. А коли молодшим забракло запалу до праці, або сил, їм повинні допомогти в тому ділі нові імігранти з Європи, а цей високодіяльний елемент зможе додати багато

здорової крові до всеукраїнського організму, якого клітинами являються наші установи в Америці. Окремий привіт зложив п. Р. Слободян від Українського Народного Союзу. Як члени „Української Централі“ промовляли ще п. адвокати М. Гинда й І. Романішин.

Передостаннім промовцем був недавній імігрант проф. Дамян Горнякєвич. Він заявив, що йому доручила Президія Української Вільної Академії Наук, як свого членові, скласти привіт всім українським установам, в Америці, що покладуть більш заслуги в діяльності української культури. Промовець перший раз похористувався оцим привілеєм саме в Нью-Йорку, з нагоди ювілею такої заслуженої інституції, якою є „Українська Центра-

ля“. Бесідник зазначив, що він має ще й особисту причину, чому складає цей привіт. Іменно п. Р. Слободян, „Централі“ п. Т. Касків допоміг йому дуже видатно грошевою позичкою при спровадженні великої бібліотеки та дуже цінної колекції картин і збірки творів нашого народного мистецтва, що являється допитом Української Вільної Академії Наук. Транспорт цих річей був зв'язаний з чималими труднощами й великими грошевими витратами, в чому п. Касків єдиний прийшов йому з дружньою поміччю. В далішній частині своєї промови проф. Горнякєвич навізав до недавнього ювілею п. передсідника з нагоди 40-ліття його громадянської діяльності в Нью-Йорку й сказав, що це не припадок, що ці два ювілеї так тісно в'яжуться зі собою в одному році. Проф. Касків — це один із перших наших піонерів у Нью-Йорку, що жертвенно працював впродовж 40 літ на терені церкви, рідної української школи й нашої „Централі“. І тільки людина, що має ці прикмети: глибоке знання, серце й особисту культуру — як наш ювілей, — може стільки добра творити. Лише в одному промовці не погоджується з п. передсідником Касківим, а саме з його песимізмом, що його вік мав би йому не дозволити побачити ще раз Україну. Щирим бажанням, щоби це сталося якнайкорше, бесідник закінчив свою промову. Останнім виступив адвокат д-р П. Гайдучок, як речник „Самопоміч“, — новоствореної установи українських імігрантів в Америці. Д-р Гайдучок зложив теж щире подя-

МЕНОР ОДВАЕР ВАЖКО ХВОРИЙ.

Нью-Йорк. — Від двох днів посаджений міста, Вільям О'Дваєр, знаходиться в шпиталі під лікарськими оглядами. Він чується вичерпаний зі сил внаслідок передвирборчої кампанії, яка покінчилася його поновним вибором. Він мав давніше серцеву недугу, отже лікарі побоюються, що вона повторюється тепер.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 17. листопада 1949 року помер у 70 році життя ІВАН ШУРИН.

Член відділу 147 У. Н. Союзу в Алясці, Па. Покійний уродився в селі Скоро, пов. Збараж, Західна Україна. До Союзу вступив в 1924 році. Похорон відбувся 19. листопада з уторської катол. церкви при участі родичів, членів Союзу і знайомих на місцевий цвинтар у Фултоні, Па. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

Похорон відбувся в середу 23. листопада. — В. Н. П.!

ЧОРЧИЛ ПРОПОНУЄ ОБДУМАТИ СПРАВУ ПРИСТУПЛЕННЯ БРИТАНІЇ ДО ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОПИ.

Лондон, 29 листопада. — У зв'язку з недалекою конференцією міністрів закордонних справ країн британського камонвелта, Вінстон Чорчил рекомендує, щоби там розглянуто теж справу прилучення Британії до союзу європейських країн. Проте, він не погоджується з думкою предсід-

ника Дорадої Асамблеї Ради Європи, що проблема європейської організації належить головним чином Британії.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО ЖІНКИ, до 40 років, шити при футрах. Досвід не потрібний. Години від 9 до 6 вечір. HARRY KOWDEROWICH 434 East 6th St., New York City Tel.: Spring 7-3566.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМА НА ПРОДАЖ 3 причини самостійно й з примушеної продати 80 акрів урочайної землі, модерно влаштований дім на 15 кімнат, 10 акрів лісу, добра дорога, 2 милі від Саратога Лейк, приватне місце для літнього resortу. Висока місцевість, здоровий клімат, багато людей прибувають з Нью-Йорку на відпочинок. За точнішими інформаціями пишати до: R. D. 1, W. E. WALLEN, Stillwater, N. Y.

BUSINESS OPPORTUNITY

НА ПРОДАЖ ДУЖЕ ДОБРИЙ БІЗНЕС! 3 причини старості й слабості продаж „віндовий бізнес“ бізнес. (Н) мусить титатися з драбнями по мушкеті. Маю один будинок на 176. фамілії, на Ріверсайд Драйв. Контракт на 3 роки. Прихід \$800 на місяць. Ціна невелика. Хто купить, те буде мей, аличий. По блячці інформації телефонуйте: ATwater 4-6650.

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК зарадкує потреби по \$150 ціна так низька як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer. 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 801 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Essex 5-5555 OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО КРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК Занимається похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET NEW YORK CITY Tel. ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPPEL 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel. MEtrose 5-6577

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

ментувала. Під час його побуту в Парижі і інших центрах Європи делегат УКК увійшов теж в тісний контакт з представниками українського політичного життя.

В зв'язку з т. зв. Третім Американсько-Слов'янським Конгресом в Нью-Йорку, УКК вислав до американської преси відповідні висноження, в якому стверджує, що згаданий Конгрес безприварно виступає в імені американців слов'янського роду. Далі сказано: „Делегація Радянської України на цій Конгресі не репрезентує українського народу а тільки советсько-російську окупаційну владу на Україні, проти якої український народ бореться“. Подібні висноження вислали і до Департаменту Стейту. Американська преса принесла про цей виступ УККомітету коментарі.

Спільна делегація УКК і КУК — Степан Шумейко, Дмитро Галичич, Б. Катамай, о. д-р В. Кушнір і інж. В. Косар — вручили пані Е. Рузвельт копію меморіалу УКК до Соціальної та Економічної Ради О.Н., в справі українських скитальців. О. д-р Кушнір вручив копію подібного меморіалу від КУК. При цій нагоді заторкнено ширій ряд справ, зв'язаних з долею скитальців, з їх правною обороною та допомогою для них. Авдієнція тривала пів години.

В залі Купер-Юніон, Нью-Йорк, відбулося масове віче в справі положення українського народу. Віче було скликане УККомітетом та Об'єднаним Комітетом Українських Національних Товариств міста Нью-Йорку. Ст. Шумейко подав звіт зі своєї діяльності на Міжовій Конференції в Парижі. На вічу була прийнята резолюція до Загального Зібрання О.Н., що саме раділо в Лейк Соксес, з домаганням: а) створити окрему комісію О.Н., яка провірила би положення на Україні; б) забезпечити Україні права, охоплені Атлантийським Чартером.

Вручено від УКК меморіал Генеральному Секретареві О.Н., Тріве ЛІ, в якому висловлено домагання міжнародного прослідження положення на Україні. Американська преса принесла на цю тему коментарі.

Делегація УКК була на авдієнції в Американській Делегації до О.Н., а саме: Артура Ванденберга, д-р Джорджа Ворена і ЛІ. Стейнбауера, реферуючи їм про положення українського народу та українських скитальців, домагаючись в цій напраті помічі міжнародних чинників. Делегація відвідала і інших представників.

1947 р. В лютому відбулося віче Відділу УКК у Філадельфії. Промовляв голова Ст. Шумейко. В промові від імені УКК домагався американської підтримки для українського підпільного руху, що змагає до визволення України з-під советсько-російського панування. Про висловлене домагання приніс вістку Нью-Йорк Таймс.

Вислано телеграму до през. Трумана, генерального директора УНРРА, ген. Кларка — американського команданта в Австрії — та пані Е. Рузвельт, в справі охорони прав українських скитальців в Європі та проти скринінгів при участі советських представників. У висліді цієї інтервенції, УКК дістав відповідей, що скринінги та насильні репатріації є на будуче американським урядом застановлені. Обговорювано справу створення ПАУККонференції.

УКК вислав довшу телеграму до державного секретаря Джорджа Маршала до Москви, з нагоди конференції Великої Чwórки. Нью-Йорк Геральд Трибюн помістив про цю телеграму довшу новину під назвою: „Українська Група висилає Маршалу телеграму з домаганням вільної України“. Часопис дали зазначує, що Україна стане сильнішим заборозом проти комунізму ніж Греція чи Туреччина, та наводить дослівно важливі місця з телеграмми, що „Україна стане стабілізаційним чинником в міжнародних відносинах“, та що цим „позбавиться Советська Росія можливості бути безоглядним агресором“.

В зв'язку з акцією МПА та заключенням тридержавного договору між СССР, Польщею і Чехословаччиною, наслідком якого є нова, жорстока „паліфікація“ України, УКК звернувся окремим посланням до американського представництва в Раді Безпеки О.Н., п. Ворен Р. Остіна, прохаючи його інтервенції в цій міжнародній організації, щоби вона просліділа положення на Україні. УКК в своїм посланні звертає увагу на події, які мали місце в Україні під час війни та які заіснували сьогодні. Далі говориться: „Така акція трьох союзників проти українського населення, єдиним „злочиним“ якого є бажання власної державної незалежності і демократичного уряду, противорічить високим принципам Об'єднаних Націй. Одночасно положення на окупованій Советською Росією Україні поважно загрожую світовому миру, тому УКК прохає свого американського представника предложити Раді Безпеки резолюцію про переведення міжнародного слідства на землі, замешканих українцями“. Про цей меморіал приніс Нью-Йорк Таймс довшу вістку, цитуючи поодинокі місця.

УКК звернувся до Департаменту Стейту і ген. Л. Д. Клея в справі азілю для інтернованих в американській зоні Німеччини вояків МПА. Ген. Клей відповів за посередництвом Департаменту Війни, що до них будуть застосовані міжнародні воєнні закони. Рівнож були пороблені кроки для матеріальної допомоги від американських урядових чинників.

В листопаді відбулися основуючі збори ПАУККонференції та Маніфестація в Купер-Юніон, Нью-Йорк, і в Філадельфії, в обороні прав українського народу і в допомогу визвольним змаганням.

На основуючих зборах ПАУККонференції були приєутні представники КУК, Канада, Української Центральної Репрезентації, Аргентина, Товариства Прихильників Української Культури, Бразилія, УКК Америка. В різних громадах організовано віча в обороні України та в допомогу її визвольним змаганням, з яких вислали телеграми до урядових чинників.

(Дальше буде)

УКРАЇНСЬКІ СТИНІ КАЛЕНДАРІ

НА

1950

РІК

- У гарних кольорах
- Календарієм друковане українською мовою
- Свята означені читким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. D. не висилаємо.

Надсилається треба посилати разом із замовленням.

ОСІНЬ НА ФАРМІ

Фарма

Дівчинка збирає цвіти

Хата, навколо цвіти

Дівчинка з псом

Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пс

Діти іздати на санках у зимову пору

Сваха во вишних Бог

Наталка Полтавка

Тайна печера

Матір Бома Неусталої

Помош.

Святе семейство

Фарма. Діти годують кач-

ки

Зимовий вид

Христос добрий пастир

Серце Ісуса Христа

Діти, що їх ангел стереже

Серце Пресвятої Діви Марії

Свята Роліна

Гарний вид фарми

Дитина в ліжку, ангел о-

хороняє

Різдво Христове

Св. Николай роздає л-

рушки дітям

Гетьман Мазепа

Our Lady Fatima

Замовлення слати на адресу:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Просимо Миколу Оленського подати свою адресу — маємо для нього листа від Д. Пачела.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ

Коли Ри ніколи не вислали ліку званого ROSSE TABS на ці незначні мускулярні недомогання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням м'язів, або з нервовим запаленням, то кому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт. Йогс вживають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТКИ. Коли не будете вдоволені пачкою — часовою — пошковою, зверніть нам реуту й не буде нам ніякого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пишіть лише негайно Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

КОМАР!

Купуйте! в Канаді й Америці. Перегляньте! РІЧНИЙ ПЕРЕПЛАТ \$3.00 ПІВРІЧНИЙ.....\$1.75 ВИХОДИТЬ 1-го і 15-го кожного місяця В АНГЛІЙСЬКІЙ АБО ІНШОМ МОВІ. ПОДПИШІТЬСЯ ЧИСТО 1 ШІЛ. В ІНШИХ КРАЇНАХ РІВНОВАРІСТЬ 3 АМЕР. ДОЛАРИВ. "КОМАР" ВИДАЄ АДРЕСА: "КОМАР" BOX 3597 ST. W. 800-1 ТИЛТОРІА В ВІННІПЕГІ WINNIPEG, MAN. CANADA Хто Комар! читає, забуде радість нас!

Д-р Зі повів його поза во- допад... ...а потім угору стрімким

збіччям. Його валовитий сто- рож слідував за ним. Коли вони дійшли до верш- ка, Тарзан погнався поза се-

бе і завважав, що сотворіння було босе... ...а його гнучкі пальці в но- зі обіймали скелі наче маля.

Тарзан вхопив доктора за руку і зажадав вияснення. Миттю сотворіння скочило до нього.

Тарзан вхопив доктора за руку і зажадав вияснення. Миттю сотворіння скочило до нього.

ТАРЗАН, ч. 2230. Тарзан у небезпеці.